

Lerarentekort: OVSG doet voorstellen met directe impact, op middellange en op langere termijn

Specifieke aandacht voor grootsteden en scholen met hoge SES-kenmerken

Na een uitgebreide raadpleging van stedelijke en gemeentelijke scholen en besturen doet OVSG een aantal voorstellen om het lerarentekort aan te pakken. Om deze te realiseren, stellen we voor om gebruik te maken van het concept van een 'nooddecreet' (cf. coronadecreten) zodat bepaalde maatregelen onmiddellijk kunnen ingaan. Ook willen we een proeftuin kunnen inrichten (cf. Proeftuinendecreet) voor specifieke maatregelen en/of (stedelijke) regio's.

DEEL 1 – Voorstellen: met ingang van 8 november 2021

1.1 Lerarenopleiding:

Voor derdejaarsstudenten bacheloropleiding - inclusief de groep studenten die hun diploma in de loop van dit schooljaar afwerken - vanaf 8 november tot Hemelvaart gedurende vier van de vijf schooldagen op school 'werkplekleren' organiseren. Op woensdag aanwezigheid op de hogeschool. Vergoeding/verloning realiseren cf. studentenjobs.

1.2 Verlofstelsels personeelsleden met lerarendiploma

De mogelijkheid bieden aan alle personeelsleden die gebruik maken van een verlofstelsel, loopbaanonderbreking, verlof voor verminderde prestaties of afwezigheid door verminderde prestaties e.a. om hun percentage 'verlof' voor een bepaalde periode in te korten zonder statutaire of geldelijke beperkingen. De vervangleerkrachten moeten evenwel hun aanstelling behouden.

1.3 Gepensioneerden tot de leeftijd van 65 jaar¹

Net zoals tijdens de coronaperiode: de mogelijkheid bieden aan gepensioneerden om tot de leeftijd van 65 jaar prestaties te leveren in een lerarenambt, evenwel binnen financiële grenzen.

1.4 Vlaamse Reaffectatiecommissie

Nagaan in welke mate de toewijzing van het contingent van 'boventallige' leraren kan gebeuren zonder tijdelijke personeelsleden te verdringen.

1.5 De inzetbaarheid van personeelsleden met bekwaamheidsbewijzen waarvoor de verloning 'andere' van toepassing is, herbekijken²

Maximaliseren van de inzetbaarheid + verloning op basis van deskundigheden en diplomaniveau binnen elk onderwijsniveau.

¹ Activering van gepensioneerde (ook federaal), zoals tijdens corona

² Pedagogische bekwaamheidsbewijzen: nut = kennis kunnen overbrengen. Via VDAB stijging met 75% tot bijna 1500 volwassenen

DEEL 2 – Voorstellen: zo snel als mogelijk, minimaal vanaf 1 september 22

2.1 Zij-instromers met een lerarendiploma, werkzaam buiten onderwijs

Van zodra beschikbaar en bereid aanwerven in onderwijs met volledige (of minimaal 20 jaar) overname van anciënniteit; met als voorwaarde minimaal halftijdse prestaties leveren in onderwijs gedurende 3 à 5 schooljaren.

2.2 Start to teach

Startersjaar: mogelijkheden om leerkrachten één jaar aan te stellen binnen dezelfde school. In dit startersjaar is het aangewezen om de lesopdracht terug te schroeven, zodat deze beginnende leerkracht tijd heeft voor doorgedreven professionalisering.

2.3 Lerarenplatform secundair opnieuw oprichten

2.4 Lerarenopleidingen beter bereikbaar maken voor volwassenen door de opleiding te herorganiseren op basis van de kenmerken: flexibiliteit, nabijheid en tijdstip.

2.7 Activeren van de stille reserve³

Leerkrachten die geen volledige opdracht hebben, activeren tot een voltijdse opdracht.

2.8 Maximaal re-integreren van langdurig zieken

2.9 Prioritaire oproep aan de overheidsdiensten om personeelsleden met pedagogische bekwaamheid de kans te geven om tijdelijk de overstap naar het onderwijs te maken.

DEEL 3 - Voorstellen vanaf 1 september 22

3.1 Zij-instromers zonder lerarendiploma (minimaal HSO-diploma)^{4 5 6}

Volwassenen die minimaal beschikken over een diploma secundair onderwijs, werkzaam buiten onderwijs maximaal de mogelijkheid bieden om een lerarenambt in het onderwijs op te nemen:

- geen onderscheid tussen ontslagnemende of ontslagen personeelsleden buiten onderwijs;
- bij 100% aanstelling in onderwijs: 60% prestaties leveren in lerarenambt en 40% educatief verlof gedurende drie schooljaren om lerarendiploma te verwerven;
- 100% verloning, minimaal in diploma 'andere'; inclusief overname van anciënniteit uit andere sectoren;
- engagement van vijf schooljaren om na het behalen van het diploma in de school van opleiding te blijven;
- als het personeelslid vroegtijdig stopt, moet hij de opleidingskost financieel compenseren.

3.2 Initiëren van 'klasmanagers' door volwassenen zonder pedagogisch diploma (minimaal HSO-diploma)

³ Leerkrachten die jonger zijn dan 30 jaar activeren voor een voltijdse opdracht. 4000 FTE.

⁴ = verruimen met enkele knelpuntvakken: informatica, aardrijkskunde, biologie, chemie, Duits economie, Engels, fysica, Latijn, natuurwetenschappen, PAV, technologische opvoeding

⁵ = erkenning van competenties: starten in onderwijs via verkorte procedure het bekwaamheidsbewijs krijgen, vrijstellingen kunnen genieten op grond van elders verworven competenties, via een centrale instantie vertaling laten krijgen

⁶ Stimuleren van duaal lesgeven en voordrachtgevers: vandaag al mogelijk, combi privésector en onderwijs

Volwassenen zonder pedagogisch diploma die bereid zijn om de leerkracht te ondersteunen bij de klasorganisatie of door diezelfde les 'kopiërend' opnieuw te geven voor een deel van de klasgroep. Hierdoor kan les gegeven worden aan grotere klasgroepen.

3.3 Volwassenen met een specifieke expertise (bijv. moedertaal is Frans, Engels, Duits ...)

Deze volwassenen de mogelijkheid bieden om in het BaO en SO deze expertise in te zetten voor specifieke leergebieden/vakken. Het schoolbestuur beoordeelt de geschiktheid. Verloning conform het bekwaamheidsbewijs 'andere'.

3.4 Leerkrachten DKO en LO, sportmonitoren Sport Vlaanderen, MOEV, kinesisten ...

Scholen die bereid zijn / in de mogelijkheid zijn om hun namiddag in te roosteren met LO-, kunstvakken of muzische vorming: leerkrachten DKO + sportmonitoren Sport Vlaanderen / MOEV / kinesisten... inzetten in het basis- en secundair onderwijs. Verloning in cumul zonder fiscale nadelen mogelijk maken.

3.5 Leraren+

Leraren die bereid zijn om meer les te geven dan wat hun lesopdracht vereist (teller/noemer-verhouding) verlonen per extra lesuur. De noemers worden losgelaten, zodat dit geen overuren zijn in fiscale zin. Het systeem mag fiscaal niet nadelig zijn voor de leerkracht.

3.6 Paramedische profielen (vb. logopedisten)

Een verkorte lerarenopleiding on-the-job voorzien om het lerarendiploma te verwerven.

DEEL 4 - Voorstellen met betrekking tot het imago van de leraar

4.1 Een Onderwijsambassadeur aanstellen om de maatschappelijke waardering en het imago van de leraar te versterken